

Geef deze gezichten een naam (72)

Marco Kleijer

Nagekomen

In de vorige aflevering van “Geef deze gezichten een naam” lieten wij u twee pasfoto’s zien (2651 en 3976) waarvan beide werd aangegeven dat het om Jannetje van Hierden zou gaan, echtgenote van boswachter Peter Kieft.

Door ons werd al twijfel geuit of het om dezelfde persoon zou gaan en dat werd bevestigd door een reactie die we kregen.

De vrouw op foto 2651 is Jannetje van Hierden. De vrouw op foto 3976 zou Cornelia Kortus zijn, geboren op 5 februari 1901 in Zwartebroek. Zij was echtgenote van Wouter van de Kleut, politieagent in Putten. Wij danken u hartelijk voor deze reactie.

Uitgelicht

In dit deel van “Geef deze gezichten een naam” willen we Jannes Bronkhorst uitlichten.

Jannes werd op 15 april 1896 geboren in Putten uit het huwelijk van Harmen Bronkhorst en Elisabeth ten Have.

Van Jannes hebben we 1 pasfoto waarbij hij door 12 personen werd herkend.

Jannes trouwde op 25 november 1927 in Putten met Annetje Evers. Zij was een dochter van Jan Evers en Melisje van de Pol.

Van Annetje hebben we ook een pasfoto. Zij werd door 6 personen herkend.

Dienstplicht

Op 18 april 1916 wordt Jannes opgeroepen voor militaire dienst: *“om zich in werkelijken dienst te begeven, tot het vervullen van de eerste oefening”*.

Hij wordt ingedeeld bij het 20^e regiment infanterie, 2^e bataljon, 2^e compagnie, garnizoensplaats Harderwijk. In het militieregister vinden we Jannes terug onder stamboeknummer 6080. Bij zijn registratie wordt alleen zijn lengte vermeld: *“Bij zijne aankomst bij het korps lang 1.77 Meter”*.

Als gevolg van de eerste wereldoorlog zal Jannes gemobiliseerd zijn geweest hoewel ik daar geen concrete informatie over kon vinden. Het is heel goed mogelijk dat hij is ingezet bij het

beschermen van de landsgrenzen. Van een korporaal van het 20^e regiment infanterie, met stamboeknummer 6936, kon ik achterhalen dat die bij Baarle-Nassau gelegerd was.

Wat vaststaat is dat Jannes op 1 oktober 1919 gedemobiliseerd werd.

Ter illustratie is een foto van mijn grootvader Cornelis (Cees) Kleijer toegevoegd (zittend in het midden). Hij werd een jaar eerder opgeroepen dan Jannes en was gelegerd nabij Rucphen en Sprundel, een paar kilometer van de Belgische grens.

De Hondskont

Jannes woonde op boerderij “*De Hondskont*” in Hoef. Deze boerderij bestaat nog en is gelegen aan de Eemptenpolweg 9.

Naar deze boerderij werd de Hondskontersteeg vernoemd, de tegenwoordige Arkemheenseweg. Doordat de oorspronkelijke betekenis van de naam niet bewaard is gebleven bestaan er verschillende theorieën over de naam Hondskont en Hondskontersteeg.

In de “*Trouw*” van 8 augustus 1983 lezen we daarover het volgende: “*Vraag: In Putten is een boerderij met de naam “Hondskont”. Kunt u me zeggen wat de betekenis van dit woord is?*”

Antwoord: Er was vroeger ook een Hondskontersteeg; waarschijnlijk is deze naam ontleend aan die van de boerderij. Toen in 1964 op verzoek van de bewoners de naam van de steeg veranderd werd in Arkemheenseweg, zijn er heel wat bespiegelingen over de betekenis van “hondskont” gehouden, maar het bleef bij gissingen en veronderstellingen. Met een lichaamsdeel van een hond heeft het niets te maken. Een der Puttense raadsleden toonde aan dat hondskont een beroep was. In een mededeling over een terdoodveroordeling wordt gesproken over “Willem Aartsen, soon van Aart Willemsen, hontskont op Hoogstraaten (1688)”, en in een aantekening uit 1790 leverde Willem van Diest een kar hooi aan de hondskont op Pinnenburg.

Toch val te betwijfelen dat een hondskont, zoals men wel dacht, een gerechtsdienaar was. De schout was vroeger belast met het aanzeggen van gerechtelijke uitspraken en vervulde tevens de functie van deurwaarder. Het is niet aannemelijk dat naast de schout en de schoolmeester, die de afkondigingen verrichtte, er nog een dergelijke functionaris was.

Andere veronderstelling: "hond" zou kunnen zijn afgeleid van een vlaktemaat "hont", een stuk land dat honderd roeden omvatte. Zou een hondskont iemand zijn die niet de hofstede bewoonde maar ergens in een uithoek van het land een erfje mocht timmeren? Een uithoek van een stuk land noemde men namelijk ook wel "kont".

U merkt het – het blijft bij veronderstellingen. Zekerheid omtrent de juiste betekenis van het woord is er niet."

Klaas Friso beschrijft bovenstaande in gelijksoortige bewoordingen in zijn "Straatnamenboek. over: wegen, straten, lanen, stegen, paden, pleinen in Putten".

Daarnaast voegt hij nog een, in mijn ogen, meest logische en voordehand liggende verklaring toe:

"We hebben namelijk horen verluiden dat de mensen in deze omgeving vroeger paardebloemen hondskonten noemden.

Waarom zou "hondskont" niet gewoon paardenbloem hebben betekend?"

Dat dit kan kloppen vinden we onder meer terug in verschillende werken van H. Scholtmeijer waaronder het "Veluws handwoordenboek":

"hondebloem(e), hondsbloem, hondskont, hondepolle, hondspolle: paardenbloem (taraxacum officinale)"

Razzia

Bij de razzia van 1 en 2 oktober 1944 worden Jannes en zijn broer Harmen opgepakt en naar Kamp Amersfoort gebracht.

Jannes wordt op 11 oktober 1944 vrijgelaten uit Kamp Amersfoort en keert naar huis. Zijn broer Harmen overlijdt op 29 november 1944 in Ladelund.

Overlijden

Jannes overleed op 13 januari 1973 op 76-jarige leeftijd en ligt, samen met zijn vrouw, begraven op de Nieuwe Algemene Begraafplaats aan de Engweg in Putten.

